

ರಕ್ಷೆಯ ರಿಸಿಗಳು

ಹುವೆಂಪು ಅವರು ಪಕ್ಷಿ ಸಂಪುಲದ ವಿವಿಧ ಕಲರವ, ಮಧುರ ದೃವಿ, ಕುಕಿಲು, ಗಳಪು, ಕೂಗನ್ನು ಬಾಲ್ಯದಿಂದ ಕಿವಿದುಂಬಿಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಅನುಕರಿಸಿ ಅನಂದಪಟ್ಟವರು. ಹಕ್ಕಿಗಳ ವಿವಿಧ ಬಣ್ಣಗಳ ಮೋಹಕ ರಚನೆ, ಬೆಡಗು ಬಿನಾಣಿವನ್ನು ಕರ್ಮಾಂಭಿಕೊಂಡವರು. ಅವರು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾದಂತೆ, ಸಾಮರ್ಥೆದದ ಮಂತ್ರಗಳ ಹಾಡುವಿಕೆ ಕೇಳಿದವರು. ಅವರಿಗೆ ಸಮೂಹದಲ್ಲಿ ಏಕಂತರಂತೆ ಮೌಕಗಿದ ಬುಕ್ಕುಗಳ ಗಾಯನ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಗುಂಪಿನಿಂದ ಹೊಮ್ಮುವ ನಾದಾವಾಗಿ ಕೇಳಿಸಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗೆ ಅವರು ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು 'ರಕ್ಷೆಯ ರಿಸಿಗಳು' ಎಂದು ಕರೆದರು. ಅದನ್ನು ಹೀಗೆ ಕಾವುದಲ್ಲಿ ಅಧಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿದರು.

'ಹೊಂಬಿಸಿಲಷ್ಟಿಕ ಬನ ಬನದಲ್ಲಿ
ನನೆಕೊನೆಯೀರಿತ ಮರ ಮರದಲ್ಲಿ
ರಕ್ಷೆಯ ರಿಸಿಗಳು ಮುದವನು ತಾಳಿ
ಸಾಮಗಾನದಲ್ಲಿ ಕರೆವರು ಕೇಳಿ!
(ಅರುಣಗಿರೈ : ನವಿಲು)

ಯಂತ್ರಷ್ಟೆ

ಖುಷಿಯಿಂದರೆ ತಪ್ಪಿ; ಮುನಿ. ಮಹಾಮುನಿ, ಶಾಂತಮುನಿ, ಮೌನಮುನಿ, ಮಂತ್ರಷ್ಟೆ ಜಗಗಳು ತಿಳಿದಿರುವ ಮುನಿಗಳು. ಕುವೆಂಪು ಅವರು 'ಹಿಂದಿನಾ ಖುಷಿಗಳೂ ಮಾನವರೆ ನಮ್ಮುಂತೆ' ಎಂಬ ತಿಳಿವಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಕಾಲದ ಯಂತ್ರ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಬ ಎಂ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರನ್ನು 'ಯಂತ್ರಷ್ಟೆ' ಎಂದು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಅವರು ಟಂಕಿಸಿರುವ ಪದ. ವಿಶ್ವೇಶ್ವರಯ್ಯನವರು ಪರಿಣತ ಎಂಜಿನಿಯರು; ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಯಂತ್ರಶಿಲ್ಪಜ್ಞ. ಅವರು ಪ್ರಾಣೆಯ ಬಿಡಕಾವಾಸ್ತಾ ಮತ್ತು ಮೈಸೂರಿನ ಕೆ.ಆರ್.ಎಸ್. ಜಿಲಾಶಯಗಳಿಗೆ ಅಳವಡಿಸಿರುವ ಸ್ವಯಂಚಾಲಿತ ಗೇರೆಗಳು ಇಂದಿಗೂ ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ. ಕುವೆಂಪು ಅವರು ಸರ್ಬ ಎಂ.ವಿ. ಅವರನ್ನು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಚಿತ್ರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಹೇ ಪ್ರಜ್ಞ ಯಂತ್ರಷ್ಟೆ, ನೀನೆನ್ನು ವಿಜಿರ್ಣಮು
ಮತಿಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ನಿಂತಿರುವೆ.